

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Prijs de Heer, mijn ziel,
Prijs mijn hart, zijn heilige naam.
Prijs, de Heer, mijn ziel,
Vergeet niet één van zijn weldaden.*
Psalm 103:1-2

We zongen het met elkaar: Prijs de Heer! Vergeet niet één van zijn weldaden. De tijd tussen Pasen en Pinksteren is een vreugdevolle tijd: de Heer is opgestaan, het leven is weer terug. En toch ademt het evangelie van vandaag een gevoel van onbestemdheid. De leerlingen geloven wel dat Jezus leeft, ook na zijn kruisiging en begrafenissen. Het graf was leeg, en hij is zelf aan hen verschenen – niet één keer, maar al tweemaal. In Joh 21 lezen we hoe Hij nogmaals aan hen verschijnt en hen toespreekt. En zij zien hem wel, maar herkennen hem niet. Ze horen hem wel, maar zijn nog ziende blind. Alsof er een waas over de ogen ligt, alsof de nevel van Pasen nog is blijven hangen. Die tijd tussen Pasen en Pinksteren is voor de leerlingen een tijd van zoeken en ronddwalen, van ploeteren en mislukken. Het wonder van Pasen dringt nog maar half door, en ze weten niet goed wat nu hun roeping is, welke weg ze moeten inslaan.

Hoe herkennen wij vandaag de Heer? Hoe is hij aanwezig in ons midden? En wat staat ons te doen? Deze vragen leefden niet alleen in de harten van de leerlingen, maar bepalen ook ons. Het zijn vragen waar de kerk zich steeds weer op moet bezinnen.

De verhalen in Johannes 21 spelen zich niet langer af in Jeruzalem. Het blikveld is verschoven naar Galilea, het gebied waar Jezus en de leerlingen vandaan komen. Als je die eerste zinnestjes leest van Joh 21, dan bekruipt je een gevoel van besluiteloosheid. Er heerst een zekere traagheid; de twijfel hangt in de lucht. Zeven leerlingen zijn daar samen, aan de oevers van het meer van Tiberias. Er is veel gebeurd. Jezus is gekruisigd en weer opgestaan uit de dood, zoals Hij beloofd had. Maar wat rest hun nu nog om te doen? Want ondanks het vuur van Pasen, het nieuwe morgenlicht en de vreugde om het leven, dringt één vraag zich op: wat is nu onze taak? Welke weg moeten we inslaan? Wat is onze roeping?

De leerlingen weten het zelf ook niet goed. Zij zijn daar samen aan het meer van Tiberias, uitkijkend over het water. Totdat Petrus ineens zegt: 'ik ga vissen', en de anderen antwoorden: 'wij gaan met je mee' (Joh 21:3). Petrus pakt zijn oude bestaan weer op: zijn brood verdienen met vissen. En de rest volgt hem.

Is dat niet herkenbaar in ons eigen leven? Wat doe je als je leven flink door elkaar geschud wordt? Als je geconfronteerd wordt met de dood, met schuld en grote teleurstellingen? De leerlingen waren niet in staat geweest om met hem mee te gaan op zijn lange weg. Toch is Hij aan hen verschenen, maar nog is hun wereld niet veranderd. Ze doen maar gewoon, wat ze altijd deden en pakken de draad van het leven weer op. En is dat niet wat we allemaal doen na een groot verlies: het leven gaat verder. Je valt terug op wat je kent: het ritme van de dag, gewoontes die houvast geven.

Zo was het ook voor de leerlingen. Ze komen in beweging en doen wat ze altijd deden, wat van nature door hun aderen loopt. Ze gaan vissen. Maar het is de vraag of dat niet

een grote anticlimax is. Uit de andere evangeliën weten we dat alles begon aan datzelfde meer, waar Jezus de leerlingen riep om vissers van mensen te worden, om mensen op te diepen uit de diepten van hun verdriet en ellende. Eén van die roepingsverhalen komen we tegen Lucas 5. Daar ontmoeten we Petrus, Jakobus en Johannes en de zonen van Zebedeüs. Heel de nacht hebben ze gevist, maar ze hebben niets gevangen. Totdat Jezus hen vraagt om naar diep water te varen.

In het Johannesevangelie gebeurt iets vergelijkbaars. Ze stappen met z'n zevenen in de boot en gaan vissen. De hele nacht zijn ze in de weer met hun netten. 'In die nacht vingen zij niets', schrijft Johannes (Joh 21:3). Een zinnetje dat ontgoocheling ademt. Zwoegen, hijsen, sleuren en trekken... Maar na een lange nacht van hard werk staan ze nog met lege handen. Ze kunnen niet zomaar teruggaan naar hun oude leventje. Die weg is vruchteloos geworden. De nacht als beeld van een gevecht met jezelf: het verlangen om terug te keren naar het leven zoals je het kende, maar het niet kunnen. Het is een worsteling.

Maar dan is er een nieuwe dag. Wanneer de morgen aanbreekt zien ze in het onzekere licht van die nieuwe dag een gedaante op de oever. Hij roept hen toe: 'kinderen, hebben jullie geen vis te eten' (Joh 21:5)? Dat is Jezus ten voeten uit. Zijn bezorgdheid of ze wel genoeg te eten hebben. Hij noemt hen 'kinderen', zoals een vader dat zou doen. Jezus kent hun harten helemaal. Hij weet niet alleen dat ze honger hebben, maar ook dat dat hun geloof nog niet tot volwassenheid is gekomen. Dat hun ogen nog open moeten gaan.

Van een afstand roepen zij terug met een kortweg 'nee'. In dat korte en afgebeten 'nee' ligt al hun teleurstelling en ontgoocheling besloten. Ze hebben alles geprobeerd, maar niets gevangen. 'Ik heb met hart en ziel gezocht, maar nog altijd niet gevonden', zegt de Prediker (Prediker 7:28). Nu is het de vraag hoe wij met teleurstellingen omgaan, als je zwoegt en zwoegt, maar geen resultaten ziet van al je harde werk; als je zoekt, maar niet kunt vinden. Blijf je hangen in de teleurstelling? In het nee van de mislukking?

Maar die morgen is voor de leerlingen werkelijk een nieuwe morgen. Die nacht van teleurstelling, maakt plaats voor een nieuw begin, een doorbraak. De leerlingen zijn naast hun roeping aan het vissen. En dat moet opengebroken worden. In hun hart moet het weer gaan stromen. Niet terug naar hun oude leven, maar vissers van mensen worden. Dat is fundamenteel hun opdracht. Daarom roept Jezus hen toe om het over een andere boeg te gooien. 'Gooi het net aan stuurboord uit' (Joh 21:6). Ze moeten hun netten niet aan de linkerzijde, maar aan de rechterzijde van de boot uitwerpen. 'Dan', zo schrijft Johannes, zullen ze wel vinden (*heurèsete*).

En nu ze luisteren naar zijn stem, al is dat misschien met schroom en tegenzin geweest, keert alles zich om. Het net zit zo vol met vissen, dat ze het met z'n zevenen nauwelijks voor elkaar krijgen om het omhoog te trekken. Dat is wat er gebeurt als mensen doen wat Jezus zegt, als ze gaan op de weg die hij wijst. Dan is er volheid, vreugde, voedsel te over. Als je hem gehoorzaamt, dan is er zegen.

Wanneer wij vastlopen in de beslommeringen van het dagdagelijkse leven, wanneer je door ploetert zonder resultaten en je blindstaart op wat niet lukt – juist dan spreekt

hij ons aan om het van een andere kant te bekijken. Juist op die momenten waarop we van hem afdrijven, zijn aanwezigheid niet ervaren, juist dan zal Hij onze wegen doorkruisen. Want in alles is Hij aanwezig. Hij kan zomaar ineens op de oever staan en ook jou aanspreken: kind, wat worstel je toch in de nacht. Heb je wel te eten? En als je dan leert luisteren, als je moegestreden bent, dan zal Hij je ogen open voor andere mogelijkheden. Dan zal hij je zeggen om je net aan de andere kant van de boot uit te werpen. Als wij maar wat ronddobberen, dan roept Hij ons terug. Hij roept ook jou en mij, steeds weer, en elke dag. Hij wil onze ogen openen voor een nieuwe toekomst, waar we die zelf niet zien. Zoals op die eerste dag van de week, toen hij opstond uit de dood, en niemand van zijn vrienden nog toekomst zag.

Het is de geliefde leerling die het als eerste doorheeft: 'het is de Heer' (Joh 21:7)! Die gedaante op de oever is Jezus zelf. Hij is nog steeds in hun midden en ook nu roept hij hen. Het is een zegen als je in je leven tot die vaststelling komt, als je merkt en voelt dat Hij bij je is, dat hij je toespreekt vanaf de overzijde van het water.

'Het is de Heer'! Bij die woorden dringt het goede nieuws ook bij Petrus door in zijn hart en het zet hem in beweging - impulsief als hij is. Hij stroopt zijn bovenkleed op, en springt in het water. Dat opstropen van het bovenkleed, of 'omgorden' zoals de Statenvertaling in vers 7 weergeeft, is beeld van een houding van paraatheid en bereidwilligheid. De wil om een taak te volbrengen, een weg te gaan, al is het door het water. Water dat in het Bijbelse spreken beeld is van de chaos, de oerwateren waarin geen leven is, zeeën van ellende en pijn waaraan deze wereld zo lijdt. Petrus gaat er dwars doorheen. De twijfel waarin hij wegzonk heeft geen macht meer over hem. Op de achtergrond klinkt de profetie uit Jesaja 43 mee:

Al moet je door het water gaan, ik ben bij je.

of door rivieren, je wordt niet meegesleurd.

Want ik de Heer ben je God.

Jes 43:2-3

Petrus zwemt naar de overkant, Jezus tegemoet. En even later volgen ook de anderen met de boot het zware net. Aan land gekomen zien ze hoe Jezus daar op hen staat te wachten. Het is de opgestane Heer die hen verwelkomt. Bekend en toch helemaal anders. Want Hij is niet dezelfde meer. Alle dingen blijken gereed te staan om samen een maaltijd te delen. Jezus komt in hun midden als een gastheer die hen uitnodigt: 'kom en eet iets' (Joh 21:12). Het is wonderlijk vreemd. Want had Jezus hen in de nacht niet gevraagd of ze al iets gevangen hadden?

Wanneer Jezus ons uitnodigt heeft Hij ons niet nodig. Wij hebben Hem nodig en wat Hij ons geeft. Op een kolenvuurtje heeft Hij vis en brood gebakken. Zorgzaam en liefdevol heeft hij een maaltijd voorbereid. Er wordt niet veel gezegd. Daarvoor is dit gebeuren te wonderlijk, een mysterie - zoals hij daar in hun midden komt. Hij geeft hun brood en vis. Zo zitten ze daar aan de oever van het meer. De zon is opgegaan. Die lange nacht voorbij. Hun netten zitten vol met vis, hun hongerige magen worden gevoed. Zo geeft hij hun nieuwe moed en kracht, om op te staan: om de draad op te pakken, maar nu zoals Hij het ziet. Ja, ze zullen het water weer opgaan. Zij zullen vissers van mensen worden. Uit de diepten van de chaos, de zeeën van ellende, zullen ze mensen opvissen. Hun taak is groter dan alleen hun eigen dagelijks brood. Zij zijn

geroepen om mensen die hongeren en dorsten naar vrede en gerechtigheid nabij te zijn. Niets meer en niets minder dan dat.

Het is troostend en aansporend tegelijk wat wij deze ochtend te horen krijgen. Jezus is bij je, zelfs als je de nacht door moet, als je ronddobbert zonder richting. Dan is Hij het die vanaf die oever naar je roept. Maar Hij zet ons ook in beweging. Net als de leerlingen worden wij uitgezonden, van deze kerk de wereld in, om van Hem te getuigen. De wijze les die je mee mag nemen is dat wij alleen vrucht kunnen dragen als we trouw zijn aan Jezus. Uit onszelf vangen we niets. Maar als we luisteren naar zijn stem, dan zullen de netten vol raken. Maar als je merkt dat de leegte zich opdringt, durf je net dan ook eens aan de andere kant uit te werpen. Ook dat geeft Jezus aan ons mee.

Het is de Heer die ook ons roept, en ons wil voeden en sterken om zo zijn leerlingen te zijn. Mag het ons gegeven zijn dat wij zijn stem blijven verstaan en Hem gehoorzamen. Dat wij gaan op zijn wegen, gesterkt door brood en vis, gevoed door de Heer zelf. Hij die voor ons de weg is, de waarheid, het leven zelf.

Amen.